

Boeien, binden en behouden

Een goede relatie met docenten heeft een bewezen positief effect op studenten: ze voelen zich meer thuis bij de opleiding, zitten beter in hun vel, tonen meer inzet en hebben meer plezier in het studeren, wat allemaal een positieve uitwerking heeft op hun studieprestaties.^{1,2,3,4} De mate waarin studenten zich betrokken voelen bij hun opleiding en de kwaliteit van de relatie met hun docenten staat echter onder druk, onder andere vanwege hoge studentaantallen en de werkdruk bij docenten. Maar bovenal is tijdens de coronaperiode duidelijk geworden hoe belangrijk de sociale betrokkenheid tussen studenten en docenten is om met plezier en succes te studeren.^{5,6} In deze infosheet presenteren we wat studenten aangeven belangrijk te vinden in het contact met docenten, zodat ze zich betrokken voelen bij de opleiding.

Wat vinden studenten belangrijk?

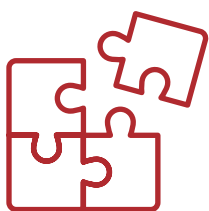

Oog hebben voor groepsdynamiek

Dan maak je het veilig voor studenten om mee te doen en een bijdrage te leveren

in de klas en bij groepsprojecten. Help studenten ook om elkaar te leren kennen en stel ze aan elkaar voor. Studenten vinden het leuk als er activiteiten buiten de klas worden georganiseerd die verband houden met de opleiding (al is het laatste geen must).

"Het beste advies dat ik aan medestudenten zou kunnen geven is om veel contact op te nemen met docenten. Maar het zou ook fijn zijn dat, als je aangeeft dat je er moeite mee hebt, dat een docent vaker contact opneemt met jou."

Duidelijkheid bieden

Niet alleen over de stof en toetsing, maar ook over waarvoor studenten

bij jou terecht kunnen en wie ze kunnen benaderen als ze extra hulp nodig hebben. Het onderstaande stroomschema kan hierbij behulpzaam zijn.

Stroomschema
Tips & Tricks
Versie Onderwijsbeleid
qualtrics.com

Luisteren: behoeften achterhalen

Oftewel aandacht hebben voor de vraag achter de

vraag, of de behoefte achter een opmerking. Check regelmatig hoe het met studenten gaat. Vraag om feedback en koppel altijd terug wat je ermee hebt gedaan.

"Mijn feedback werd gewoon meegenomen. En binnen een week was het eigenlijk al verwerkt in de colleges, werd er iets anders gedaan. Ik vind dat er heel goed naar me geluisterd wordt. Dat verbaast me echt."

Aandacht hebben voor de kleine dingen

Want deze kleine dingen maken een groot verschil en

geven de student het gevoel gezien te worden. Studenten geven aan het fijn te vinden als docenten hun naam kennen of als ze spontaan worden aangesproken. Ook wordt ruimte voor een grapje erg gewaardeerd.

"Zelfs toen we online college hadden, dat docenten je naam al wisten binnen een week. En dat je al onderlinge grapjes hebt, niet alleen met de klas, maar ook met de docent, dat is gewoon meteen al leuk."

Interesse tonen in de student

Wat houdt de studenten bezig? Spelen er actualiteiten? Het wordt

ook erg gewaardeerd als docenten iets over zichzelf vertellen en met de studenten delen, of tijdens de lessen inspelen op de beleavingswereld van studenten.

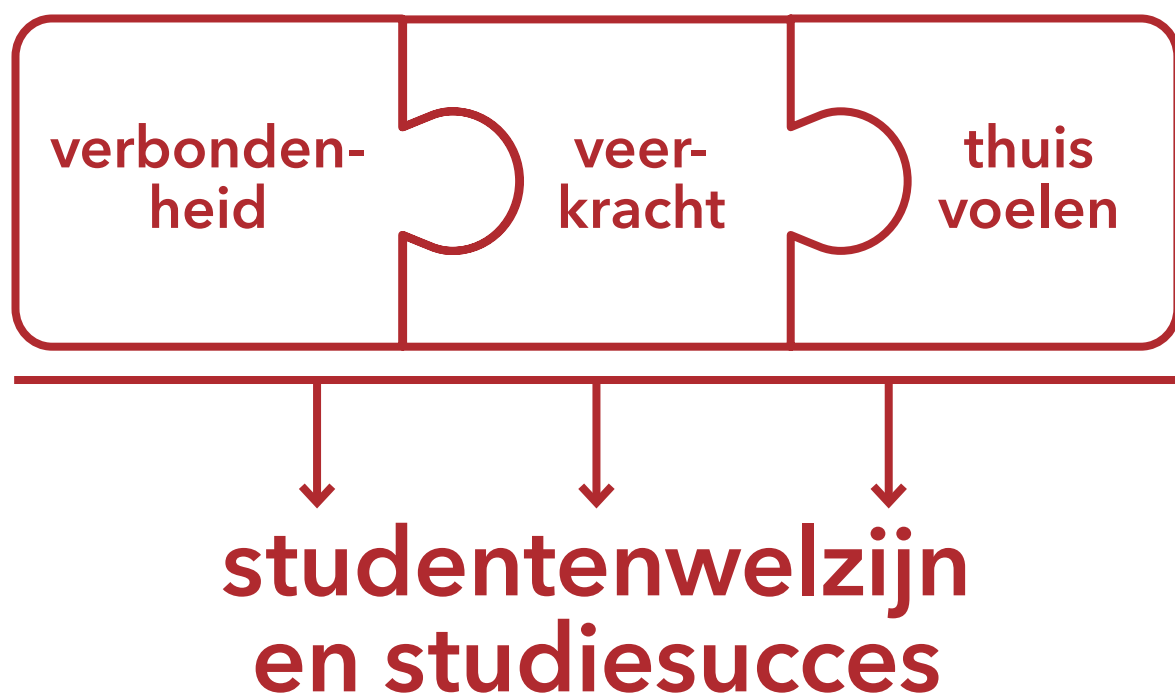
Coaches en slb'ers: studenten zien jullie graag!

Voor coaches en slb-ers is het waardevol om aandacht te besteden aan een duurzame vertrouwensband met studenten. Creëer vertrouwen, door aandacht te hebben, te luisteren, feedback terug te koppelen en duidelijkheid te scheppen over (positieve) verwachtingen van je studenten. Zo wordt de drempel om hulp in te schakelen lager, mocht dit nodig zijn. Praktisch gezien loont het ook om in te zetten op langdurige "koppeling" van studenten aan coaches/slb-ers en niet te vaak te wisselen.

"Ik heb meerdere gesprekken met hem gehad, dus daardoor wist hij al dingetjes die vorig jaar speelden, dus daar ging hij tijdens dat gesprek ook op in, van: hé ja, vorig jaar was het dit, dus nu, weet je wel. Dus dat voelt dan meer als een soort van band. Hij weet wat er speelde, hij weet ook hoe ik me toen voelde en alles."
(student over slb-er)

Inholland heeft ook een centrale informatiepagina over [welzijn](#) en het omgaan met stress, waar je studenten naar kunt doorverwijzen.

Verbondenheid

Voor studentenwelzijn is verbondenheid op de hogeschool een belangrijke voorwaarde. Als studenten zich gezien en gehoord voelen en onderdeel zijn van een community, versterkt dit hun algemeen welbevinden.^{1,2,3,4}

“Als wij als klas geen goede band hebben met docenten, dan gaan we ook niet echt luisteren of zo. Als diegene dan stil zegt, ja, laat diegene maar lekker praten, denken we dan. Maar als we echt een goede band hebben en we vinden die docent echt aardig, en als we het gewoon goed hebben met die docent, dan willen we ook, dan luisteren we gewoon veel meer.”

Uit ons onderzoek blijkt dat de docent hierbij een belangrijke rol kan spelen. Een student die het gevoel heeft gezien en gehoord te worden door zijn/haar docent zal sneller betrokkenheid tonen tijdens de les en gemotiveerder deelnemen aan sociale processen binnen en buiten de klas. Daarnaast is de wederkerigheid in de relatie tussen docenten en studenten belangrijk voor verbondenheid op school: luisteren naar- en reageren op elkaars vragen en verhalen is een belangrijke basis voor het ontwikkelen van een professionele vertrouwensband.

Oproepje

Wij zijn op zoek naar nog meer tips om de verbondenheid op de hogeschool te vergroten. Heb je tips, of een mooi verhaal? Deel het met studiesucces@inholland.nl

Veerkracht: docent als hulpbron

De docent kan een hulpbron zijn voor studenten bij het omgaan met stress, wat bijdraagt aan de veerkracht van studenten.^{3,7}

“Als een vakidoot ergens een collegezaal inloopt, zijn verhaal doet en vervolgens weer de zaal uitloopt, precies op het tijdstip dat hij weg moet, dan heb je niet een persoonlijk gevoel bij die docent. En dan denk je ook niet van: als ik een probleem heb, ga ik naar die gast toe.”

Dit blijkt ook uit de interviews: docenten worden benaderd als er onduidelijkheden zijn over opdrachten of als er frictie ontstaat rondom groepswork. Om de veerkracht te ondersteunen, is het belangrijk dat docenten tijd en aandacht besteden aan het ontwikkelen van een professionele vertrouwensband met studenten om zo bijvoorbeeld tijdig te kunnen signaleren dat het niet goed gaat met een student.

Conclusie

Een goede relatie met de docenten heeft een positief effect op studenten: ze voelen zich meer thuis bij de opleiding, meer verbonden, zitten beter in hun vel, tonen meer inzet en hebben meer plezier in het studeren. Ook kunnen docenten een hulpbron zijn bij het opbouwen van veerkracht door studenten te ondersteunen bij stress en tegenslag. Op deze manier fungeert een goede relatie met docenten als een buffer tegen (ernstige) welzijnsproblemen.

Het onderzoek

In het najaar van 2021 zijn 11 interviews afgenomen bij Inholland studenten uit het tweede leerjaar. Er is gevraagd naar de interactie met docenten binnen en buiten de klas. Waardoor voelen studenten steun en verbondenheid in relatie tot de docent? Waardoor voelen ze zich thuis? Ook is gevraagd naar wat helpt in de relatie met de docent om te dealen met stress en zo veerkrachtig te kunnen zijn.

Thuis voelen op de hogeschool

Om goed te kunnen leren is het van groot belang dat studenten zich thuis voelen binnen hun leeromgeving.⁸

“Dat je sowieso een groep vrienden hebt waarmee je gewoon altijd kan zitten.”

Uit de interviews blijkt dat het thuisgevoel van studenten vooral het resultaat is van goede relaties en gezelligheid met medestudenten. De docent kan hierbij volgens de studenten een faciliterende rol spelen, bijvoorbeeld door studenten actief aan elkaar voor te stellen en samen te laten werken. Of door ruimte te maken voor informeel contact tijdens de les, maar ook buiten de lessen om. Studenten benoemen dat het voor het thuisgevoel ook belangrijk is dat het fysieke gebouw fijn is ingericht, met plekken om samen te kunnen zitten en ruimtes om (samen) te kunnen studeren.

Referenties

- 1 Dopmeijer, J.M. (2021). Sense of belonging als fundament voor community-vorming in een blended leeromgeving. Essay NRO. Geraadpleegd via: https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/thema_2_-_dopmeijer_de_jong_weissman-ms2.pdf.
- 2 Kappe, F.R. (2021). Zonder relatie, geen prestatie: over het belang van verbondenheid. Essay NRO. Geraadpleegd via: https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/thema_2_-_rutger_kappe.pdf.
- 3 Kiltz, L., Rinas R., Daumiller M., Fokkens-Bruinsma M. & Jansen, E. (2020). 'When They Struggle, I Cannot Sleep Well Either': Perceptions and Interactions Surrounding University Student and Teacher Well-Being. *Frontiers in Psychology* 11:578378. doi: 10.3389/fpsyg.2020.578378
- 4 Van Herpen, S.G.A., Vollman, M., & Hilverda, F. (2022). Relationships between the quality of interactions and academic performance: testing a longitudinal mediation model with study effort and study engagement. Ingediend artikel.
- 5 Versteeg, M., & Kappe, F.R. (2021). Studenten Welzijns Monitor. Haarlem: Hogeschool Inholland.
- 6 Adrichem, L., Meijer, J., De Jong, M.A., Toonen, S., De Boer, M.R., Woelders, C.S. & Kappe, F.R. (2021). Vier muren en een scherm. Lectoraten Studiesucces en Diversiteitsvraagstukken. Haarlem: Hogeschool Inholland
- 7 Liebenberg, L., Theron, L., Sanders, J., Munford, R., Van Rensburg, A., Rothmann, S. & Ungar, M. (2016). Bolstering resilience through teacher-student interaction: Lessons for school psychologists. *School Psychology International*, 37(2), 140-154. <https://doi.org/10.1177/0143034315614689>
- 8 Brouwer, J., Jansen, E., Severiens, S. & Meeuwisse, M. (2019) Interaction and belongingness in two student-centered learning environments. *International Journal of Educational Research*, 97, 119-130. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2019.07.006>.